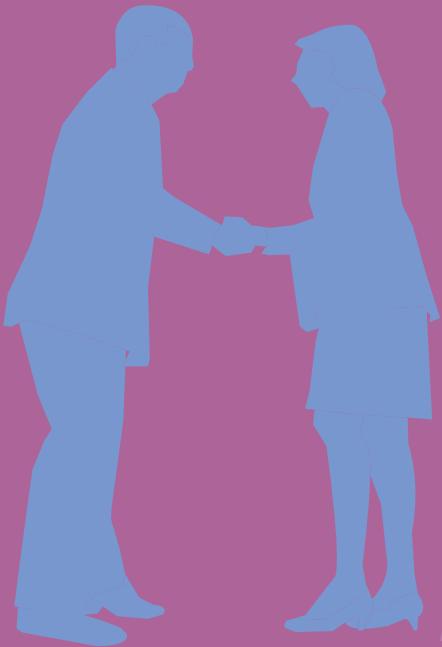

บทที่ 4

จรรยาบรรณของคณะกรรมการองค์การมหาชน

บทที่ 4 จรรยาบรรณของคณะกรรมการ องค์การมหาชน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการองค์การมหาชน ท่านควรคำนึงถึงหลักความซื่อตรง ความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ รวมถึงความเป็นธรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งในบทที่ 4 นี้จะกล่าวถึงจรรยาบรรณที่ท่านควรปฏิบัติเพื่อให้การทำหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด

4.1 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่

ในการบริหารงานขององค์การมหาชนนั้น ท่านควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังและไม่สร้างข้อผูกมัดที่อาจขัดแย้งกับหน้าที่ของตนในภายหลัง และเพื่อให้การปฏิบัติภายในองค์การดำเนินไปอย่างซื่อสัตย์ โปร่งใส ควรส่งเสริมให้มีการจัดทาจรรยาบรรณองค์การที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนเข้าใจถึงมาตรฐานด้านจริยธรรมที่องค์การใช้ในการดำเนินงานขององค์การ และควรมีติดตามให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าวอย่างจริงจังด้วย

ท่านควรทำหน้าที่และรับผิดชอบในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์การมหาชน โดยบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต วางตัวเป็นกลาง ทั้งนี้รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับขององค์การ ด้วย

การลงมติในที่ประชุมต่างๆ ท่านควรกระทำด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ และคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากมตินั้น และหากท่านไม่เห็นด้วยกับที่ประชุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง เมื่อเห็นว่าไม่มีความโปร่งใส ก็ให้คัดค้านหรือทักท้วง ไม่ควรเพิกเฉย พร้อมทั้งให้จดบันทึกไว้ในรายงานการประชุมด้วยทุกครั้ง

4.2 การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังและซื่อสัตย์สุจริต

การตัดสินใจในการดำเนินงานขององค์การมหาชนนั้น ในหลายกรณีจำเป็นต้องดำเนินการไปทั้งๆ ที่ท่านมีข้อมูลไม่ครบถ้วน เนื่องจากในบางครั้งหากไม่พิจารณา

ตัดสินใจก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรมหาชนมากกว่าการตัดสินใจ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ อาจมีคำถามว่า แล้วท่านต้องมีส่วนในการรับผิดชอบหรือไม่ หากการตัดสินใจนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรมหาชน ซึ่งในกรณีเช่นนั้น ต้องมีการพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป ดังนั้น ก่อนการตัดสินใจท่านควร

- มีการศึกษาข้อมูลให้รอบคอบและครบถ้วนก่อนทำการตัดสินใจ
- ทำโดยมีข้อมูลอย่างเพียงพอ โดยไม่มีเหตุว่าข้อมูลนั้นจะไม่น่าเชื่อถือ
- ทำการตัดสินใจด้วยความรอบคอบ สมเหตุสมผล เยี่ยงกรรมกรที่ อยู่ภายใต้สถานการณ์เช่นนั้นพึงกระทำ

หากท่านได้หลักการทั้ง 3 ข้อดังกล่าวประกอบกัน และเลือกตัดสินใจโดยมีเหตุผลสนับสนุนในทางที่ท่านเห็นว่าดีที่สุดสำหรับสถานการณ์นั้นๆ แล้ว ท่านสามารถวางใจได้ในระดับหนึ่งว่าท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังแล้ว

4.3 การป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์

การป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์³⁰ (Conflict of Interest) หมายถึง กรณีที่กรรมการมีผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน ระหว่างประโยชน์ที่ดีที่สุดขององค์การมหาชนกับประโยชน์ส่วนตัว เช่น ผลประโยชน์ของญาติ พี่น้อง หรือของบริษัทที่กรรมการเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ หรือเป็นกรรมการ หรือมีส่วนได้เสียอย่างอื่น เป็นต้น ซึ่งหากเป็นเช่นนี้ ท่านควรเพิ่มความระมัดระวังในการทำการขายการ หรือการตัดสินใจใดๆ โดยควรอนุมัติให้ทำได้เฉพาะ **เมื่อกระบวนการพิจารณาเป็นธรรม** ซึ่งหมายความว่า กรรมการที่มีส่วนได้เสียนั้น มิได้เป็นผู้ร่วมพิจารณา และ **สาระของรายการเป็นธรรม** หมายถึง รายการนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์การมหาชน

ดังนั้นเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ท่าน**ควรปฏิบัติ** ตามแนวทางต่างๆ ดังนี้

³⁰ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ “คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน เล่ม 1”

- **ต้องไม่มี** ส่วนได้ส่วนเสียกับกิจการที่กระทำกับองค์การมหาชน หรือ กิจการที่มีลักษณะแข่งขันกับองค์การมหาชนที่ท่านเป็นกรรมการอยู่
- **ไม่** แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวจากการเป็นกรรมการองค์การมหาชน เช่น การนำความลับขององค์การมหาชนไปใช้ในทางที่ผิด การนำข้อมูล หรือ โอกาสขององค์การมหาชนไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือบุคคลอื่น
- **ต้องไม่** เป็นกรรมการในบริษัทที่เป็นคู่แข่งกับองค์การมหาชนที่ท่านเป็น กรรมการอยู่
- หากท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมีผลประโยชน์ขัดแย้งกับผลประโยชน์ ขององค์การมหาชน ท่านจะต้องแจ้งต่อคณะกรรมการองค์การมหาชน ที่ท่านเป็นกรรมการอยู่ เพื่อเป็นการแสดงความบริสุทธิ์
- รับ หรือสัญญาว่าจะให้ หรือจะรับ ประโยชน์หรือสิ่งมีค่าใดๆ โดยมี ชอบ เพื่อจูงใจให้ปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งการกระทำใดๆ ที่เข้าข่ายว่าเป็นการกระทำทุจริตต่อหน้าที่

และเพื่อให้การดำเนินงานขององค์การเป็นไปอย่างโปร่งใส คณะกรรมการ องค์การมหาชนควรมีกำหนดนโยบายและระเบียบในการป้องกันความขัดแย้งทาง ผลประโยชน์ และควรกำหนดแนวทางการพิจารณาความเหมาะสมในการทำรายการที่ ต้องผ่านการกลั่นกรองจากคณะอนุกรรมการตรวจสอบ รวมถึงการดูแลให้มีการปฏิบัติ ตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี

คำถาม-คำตอบที่น่าสนใจ

- ตัวอย่างกรณีใดบ้างที่ถือว่าเป็นความขัดแย้งทางผลประโยชน์
- **ตอบ** กรณีที่ถือว่าเป็นความขัดแย้งทางผลประโยชน์ อาทิ เช่น
  1. กรรมการได้อนุมัติให้องค์การมหาชนทำการซื้อขายสินค้าหรือเป็นคู่สัญญากับบริษัทที่กรรมการแม่เพียงท่านใดท่านหนึ่งมีส่วนได้เสีย เช่น เป็นผู้ถือหุ้น เป็นผู้ขายสินค้าให้บริษัทนั้น เป็นต้น โดยกำหนดเงื่อนไขการจัดซื้อ จัดจ้าง หรือการเข้าทำสัญญาที่เอื้อประโยชน์ให้เป็น พิเศษ ซึ่งมีใช้วิสัยปกติที่จะกระทำ หากคู่ค้าหรือคู่สัญญานั้นเป็นบุคคลอื่น
  2. อนุมัติให้มีการซื้อทรัพย์สินจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ โดยองค์การมหาชนไม่มีความจำ เป็นในการใช้ทรัพย์สินนั้น หรืออนุมัติให้จ้างผู้ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือศักยภาพที่สอดคล้องกับงานที่ต้องการจัดจ้างหรือผลผลิตที่จะต้องนำส่งแก่องค์การมหาชนได้
  3. นำความรู้ ข้อมูล หรือโอกาสที่ได้จากการเป็นกรรมการขององค์การมหาชน ไปใช้ประกอบธุรกิจส่วนตัวเพื่อแข่งขันกับองค์กร หรือไปทำธุรกิจที่ควรจะเป็นโอกาสขององค์กรเป็นต้น

ดังนั้นอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ในการดำรงตำแหน่งกรรมการนั้น ท่านควรจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง โดยที่

- บริหารงานด้วยความสุจริต และเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์การมหาชน
- ตัดสินใจด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ และมีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ
- พิจารณาให้ความเห็น หรือตัดสินใจด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และปราศจากความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน

กับประโยชน์ขององค์กร หากพบว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการขัดแย้งทางผลประโยชน์ กรรมการองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้อง จะต้องถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในการออกเสียงหรือให้ความเห็นในการประชุมโดยเคร่งครัด ซึ่งโดยปกติกรรมการท่านที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับประเด็นที่จะพิจารณา ลงมติ หรือตัดสินใจ จะต้องงดออกเสียง หรือไม่อยู่ในที่ประชุมเมื่อมีการพิจารณาในประเด็นดังกล่าว

ร่าง

บทที่ 5

ความรับผิดชอบของคณะกรรมการองค์การมหาชน

บทที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการองค์การมหาชน

การเป็นคณะกรรมการองค์การมหาชนนั้น มีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่ หากท่านไม่กระทำด้วยความรอบคอบ ซื่อสัตย์ สุจริต และ โปร่งใส หรือมีการกระทำในลักษณะเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ท่านอาจมีความ รับผิดชอบและได้รับโทษตามกฎหมาย ดังต่อไปนี้

5.1 ความรับผิดชอบทางอาญา

ความรับผิดชอบทางอาญาของคณะกรรมการองค์การมหาชน มี 3 ส่วนหลัก คือ

- ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้องค์การมหาชนเป็นผู้ดำเนินการ แต่ องค์การนั้นฝ่าฝืน ความผิดนั้นก็จะเป็นความผิดขององค์การ อย่างไรก็ตาม ถ้าความผิดเกิดจากการฝ่าฝืนที่เป็นการเจตนาหรือจงใจไม่ทำตาม กฎหมาย ท่านก็อาจต้องรับผิดชอบด้วย
- ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การดำเนินการนั้นเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการแต่มีการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ เช่น การออกระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าคณะกรรมการไม่กำกับ ดูแลให้มีการดำเนินการให้ถูกต้อง ครบถ้วน หากมีความเสียหายเกิดขึ้น แก่องค์การมหาชน กรรมการทุกท่านต้องรับผิดชอบร่วมกัน
- ในกรณีที่ความผิดนั้นเป็นความผิดเฉพาะตัว เช่น การฉ้อโกง กฎหมาย กำหนดให้เป็นความผิดเฉพาะตัว คือ ผู้ใดทำ ผู้นั้นเป็นผู้รับโทษ

ข้อควรทราบ

ถึงแม้ว่ายังไม่มีความหมายระบุไว้ชัดเจนว่า **ตำแหน่งกรรมการองค์การมหาชน** ถือเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายอาญา อย่างไรก็ตาม ท่านควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังเพราะหากมีการฟ้องร้องกันเกิดขึ้นและศาลพิจารณาว่าการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการองค์การมหาชนเข้าข่ายการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ท่านจะต้องรับผิดชอบในทางอาญา อันเนื่องมาจากการกระทำในฐานะเจ้าพนักงานด้วย

5.2 ความรับผิดชอบทางแพ่ง

การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการองค์การมหาชน นั้น นอกจากความรับผิดชอบทางอาญาแล้ว ท่านอาจมีความรับผิดชอบทางแพ่งด้วย ซึ่งกฎหมายที่จะนำมาพิจารณาเรื่องความรับผิดชอบทางแพ่งนั้น ประกอบด้วย

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
2. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2502
3. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ถ้าได้รับความผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ถ้าท่านกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ องค์การมหาชนต้องร่วมรับผิดชอบในความเสียหายร่วมกับท่าน โดยองค์การมหาชนอาจไล่เบียดค่าสินไหมทดแทนเอาจากท่านได้ตามส่วน แต่หากการกระทำละเมิดของท่านมิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ท่านต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2502

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2502 เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดโทษสำหรับพนักงานในองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งใน พ.ร.บ.ฉบับนี้ได้กำหนดไว้ว่า

หากท่านกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ตามความผิดดังต่อไปนี้

- หากท่านทำหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใดๆ และท่านได้ทำการ เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริต ยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นไป (มาตรา 4)
- ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ช่มชู้ใจหรือจงใจ เพื่อให้บุคคลใดมอบให้ หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ท่านหรือผู้อื่น (มาตรา 5)
- เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ (มาตรา 6)
- กระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งท่านได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ ก่อนที่ท่านจะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ (มาตรา 7)³¹
- หากท่านทำหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใดๆ และท่านได้ใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์การมหาชนที่ท่านดำรงตำแหน่งกรรมการ (มาตรา 8)

³¹ ในกรณีมาตรา 7 แห่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดในพนักงานขององค์การหรือหน่วยงานของรัฐนั้น หากท่านได้ให้สัญญาว่าจะทำหรือ ไม่ทำสิ่งใด ก่อนที่ท่านจะได้รับตำแหน่ง โดยท่านได้เรียก รับ หรือ ยอมที่จะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นไว้แล้ว ถึงแม้ว่า เมื่อท่านได้รับตำแหน่งแล้ว ท่านไม่ได้ทำตามที่ได้สัญญาไว้ก็ตาม แต่หากมีการพิสูจน์ได้ว่า ท่านได้เรียก รับ หรือยอมที่จะรับทรัพย์สินไว้ ท่านก็ต้องรับผิดชอบด้วย

- หากท่านมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด และเข้าไปมีส่วนได้เสีย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น (มาตรา 9)
- หากท่านมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน และได้ทำการจ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่าย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น (มาตรา 10)
- ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต (มาตรา 11)

หากท่านได้กระทำความผิดดังกล่าว ท่านจะต้องได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2502 ซึ่งมีโทษตั้งแต่การปรับ จำคุก หรือทั้งจำและปรับ

ข้อควรทราบ

เนื่องจาก พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2502 ได้มีการตราขึ้นก่อนที่จะมีการกำหนดให้มีองค์การมหาชน ประกอบด้วย มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2502 บัญญัติว่า “พนักงาน หมายความว่า ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ หรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การ บริษัท จำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น **ซึ่งถูกทั้งหมดหรือถูกเกินกว่าร้อยละห้าสิบของรัฐ** โดยได้รับเงินเดือนหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นจากองค์การ บริษัท จำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือ หน่วยงานนั้นๆ ทั้งนี้ นอกจากผู้เป็นเจ้าของอยู่แล้วตามกฎหมาย” ดังนั้น การพิจารณาว่ากรรมการ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานขององค์การมหาชน ถือเป็นเจ้าพนักงานตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2502 ดังกล่าว หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป กล่าวคือ หากองค์การมหาชนแห่งใดมีทุนเป็นไปตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2502 กรรมการ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานขององค์การมหาชน แห่งนั้น ย่อมอยู่ภายใต้การบังคับของ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2502 ดังกล่าวด้วย

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต มิให้ต้องรับโทษ

- หากท่าน ในฐานะกรรมการองค์การมหาชน ได้กระทำความผิดทางละเมิดภายใต้กรอบอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้เสียหายสามารถฟ้องร้ององค์การมหาชนได้ แต่จะไม่สามารถฟ้องร้องกรรมการได้ อย่างไรก็ตาม หากความผิดนั้นไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่กรรมการ ท่านจะต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว โดยผู้เสียหายจะไม่สามารถฟ้องร้ององค์การมหาชนให้รับผิดชอบได้ (มาตรา 5 และ มาตรา 6)
- หากองค์การมหาชนที่ถูกฟ้องเห็นว่าเป็นเรื่องที่ท่านต้องรับผิดชอบหรือร่วมรับผิดชอบ องค์การมหาชนที่ถูกฟ้องมีสิทธิขอให้ศาลที่พิจารณาคดี เรียกท่านเข้ามาเป็นคู่ความในคดีได้ (มาตรา 7)
- ในทางตรงกันข้ามในกรณีที่ท่านถูกฟ้องร้อง และท่านเห็นว่าเป็นเรื่องที่องค์การมหาชนต้องรับผิดชอบหรือร่วมรับผิดชอบ ท่านสามารถขอให้ศาลที่พิจารณาคดี เรียกองค์การมหาชนเข้ามาเป็นคู่ความในคดีได้ (มาตรา 7)

ข้อควรทราบ

ในกรณีนี้ถ้าศาลพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุที่องค์การมหาชนหรือกรรมการที่ถูกฟ้องมิใช่ผู้ต้องรับผิด ให้อยายอายุความฟ้องร้องผู้ที่ต้องรับผิดซึ่งมิได้ถูกเรียกเข้ามาในคดีออกไปอีกหกเดือน นับแต่วันที่ คำพิพากษานั้นถึงที่สุด

- หากท่านได้กระทำความผิดทางละเมิด และองค์การมหาชนต้องรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเนื่องมาจากการละเมิดของท่าน องค์การมหาชนมีสิทธิเรียกให้ท่านชดเชยค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่องค์การมหาชนได้ ถ้าการกระทำนั้นเกิดจากความจงใจหรือประมาท

เดินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งในการเรียกค่าสินไหมทดแทนนั้น บางกรณี อาจไม่จำเป็นต้องใช้ให้เต็มจำนวนของความเสียหาย แต่ให้ค้ำึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณี เป็นเกณฑ์ (มาตรา 8)

ข้อควรทราบ

- หากการละเมิดนั้นเกิดจากความพิ้อหรือความบกพร่องขององค์การมหาชน หรือระบบ การดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแบ่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย
- หากการกระทำละเมิดนั้นเกิดจากกรรมการหรือเจ้าหน้าที่หลายคน ในกรณีนี้จะ**ไม่นับ**หลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ โดยท่านจะรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทนเฉพาะในส่วนของท่านเท่านั้น **ตัวอย่าง** เช่น หากท่านร่วมกับกรรมการท่านอื่นและเจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชนรวม 4 ท่าน ได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างกับบริษัทแห่งหนึ่ง ต่อมาบริษัทคู่สัญญาได้ฟ้องเรียกค่าเสียหายมูลค่า 100,000 บาท จากการทำสัญญาดังกล่าว และศาลพิพากษาให้องค์การมหาชนต้องชดใช้ค่าเสียหายตามฟ้อง ท่านและกรรมการรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จะต้องแบ่งส่วนกันรับผิดชอบในค่าเสียหายที่องค์การมหาชนได้จ่ายไปเท่าๆ กัน และรับผิดชอบเฉพาะส่วนของตนเอง ในที่นี้คือ ท่านละ 25,000 บาท อย่างไรก็ตาม ในบางกรณี**ท่านไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ**เท่ากับกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ท่านอื่นที่มีส่วนในการกระทำความพิ้อร่วมกัน โดยจะใช้การพิสูจน์เจตนาและความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละท่านเป็นเกณฑ์ในการเฉลี่ยส่วนของความรับผิดชอบ

- กรณีที่องค์การมหาชนได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายแล้ว สิทธิในการที่องค์การมหาชนจะเรียกร้องให้กรรมการองค์การมหาชนที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายแก่องค์การนั้น มีอายุความหนึ่งปี นับแต่วันที่องค์การมหาชนได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย (มาตรา 9)

- ในทางตรงกันข้ามหากท่านนี้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย และได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไปแล้ว ท่านมีสิทธิเรียกร้องให้องค์การมหาชนชดใช้ค่าเสียหายคืนแก่ท่าน โดยมีอายุความหนึ่งปี นับแต่วันที่ท่านได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเช่นกัน (มาตรา 9)
- หากท่านได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงานที่ท่านสังกัดหรือไม่ก็ตาม หากการกระทำนั้นเป็นการกระทำในหน้าที่การเรียกร้องค่าสินไหมให้ยึดตามบทบัญญัติมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 แต่หากการกระทำนั้น ไม่ได้เป็นไปในทางการปฏิบัติหน้าที่ ความผิดนั้นก็จะเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา 10)

ข้อควรทราบ

สิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 นั้น กำหนดให้**มีอายุความสองปี** นับตั้งแต่วันที่องค์การมหาชนรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวกรรมการที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีนี้ที่องค์การมหาชนเห็นว่ากรรมการผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระตรวจการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้น**มีอายุความหนึ่งปี** นับจากวันที่องค์การมหาชนมีคำสั่งตามความเห็นของกระตรวจการคลัง

- หากผู้เสียหายเห็นว่า องค์การมหาชนต้องรับผิดชอบตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ผู้เสียหายสามารถยื่นคำขอต่อองค์การมหาชนให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนได้ ซึ่งในกรณีนี้้องค์การมหาชน**จะต้อง**ออกใบรับคำขอให้**เป็นหลักฐาน**และพิจารณาคำขอนั้นโดยเร็ว และเมื่อองค์การมหาชนมีคำสั่งแล้ว หากผู้เสียหายไม่พอใจผลการวินิจฉัย ก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย (มาตรา 11)

ข้อควรทราบ

ในองค์การมหาชนจะต้องพิจารณาคำขอให้แล้วเสร็จภายใน**หนึ่งร้อยแปดสิบวัน** หากไม่สามารถพิจารณาได้ทันตามกำหนด จะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดทราบ และขออนุมัติ ขยายระยะเวลาออกไป แต่ทั้งนี้รัฐมนตรีจะพิจารณาอนุมัติ**ขยายระยะเวลาที่ได้อีกไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน**

- ในกรณีที่ท่านต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่องค์การมหาชนได้ใช้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 หรือท่านต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 10 ประกอบมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 องค์การมหาชนที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้ท่านชำระเงินดังกล่าวได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

5.3 ความรับผิดชอบวินัย

หากท่านเป็นข้าราชการและได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการองค์การมหาชน ไม่ว่าจะเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ตาม ให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้งหรือตามที่ได้รับมอบหมายนั้น เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หากท่านได้กระทำความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามวินัยข้าราชการ ถือว่าท่านได้กระทำความผิดวินัยในหน้าที่ราชการ ดังนั้นจึงต้องรับโทษทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการหรือตามกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการที่หน่วยงานที่ท่านสังกัดด้วย

ข้อควรทราบ

หากคณะกรรมการองค์การมหาชนได้กระทำความผิดอันเนื่องมาจากการทุจริตต่อการปฏิบัติหน้าที่ อาจมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ถึงแม้ว่าในมาตราที่เกี่ยวข้องกับบัญชีทรัพย์สิน (มาตรา39-42) จะไม่ได้กำหนดว่าการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการองค์การมหาชนนั้น จะต้องยื่นรายการแสดงทรัพย์สินก็ตามแต่กฎหมายดังกล่าวอาจมีการปรับปรุงได้ในอนาคต ดังนั้น กรรมการองค์การมหาชนจึงควรติดตามการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามที่กฎหมายกำหนด

คณะกรรมการองค์การมหาชนจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ซื่อสัตย์ และโปร่งใส ดังนั้น ก่อนที่ท่านจะเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาอนุมัติ อนุญาต หรือตัดสินใจใด ๆ ท่านจะต้องแน่ใจว่า มีข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน เพียงพอ และท่านได้ศึกษา ทำความเข้าใจประเด็นที่จะต้องพิจารณาพร้อมข้อมูลต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วนมาเป็นการล่วงหน้าแล้ว ทั้งนี้ หากยังต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สามารถให้ฝ่ายบริหารจัดการข้อมูลให้ได้ หากมีข้อสงสัย ควรซักถามปัญหา หรือประเด็นต่าง ๆ ที่เห็นว่าเกี่ยวข้องในที่ประชุมจนเป็นที่พอใจ ก่อนที่จะตัดสินใจ ให้ความเห็น หรือลงมติอนุมัติ อนุญาตสิ่งใด ๆ หากท่านไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจหรือการลงมติในที่ประชุมดังกล่าว ท่านจะขอให้มีการบันทึกความเห็นไว้ในรายงานการประชุมคณะกรรมการองค์การมหาชน ในครั้งนั้น ๆ หรือทำหนังสือแจ้งต่อประธานในที่ประชุมโดยเร็วที่สุดก็ได้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวข้างต้น อาจทำให้ท่านไม่มีความผิดตามกฎหมายได้

บทที่ 6

สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการองค์การมหาชน

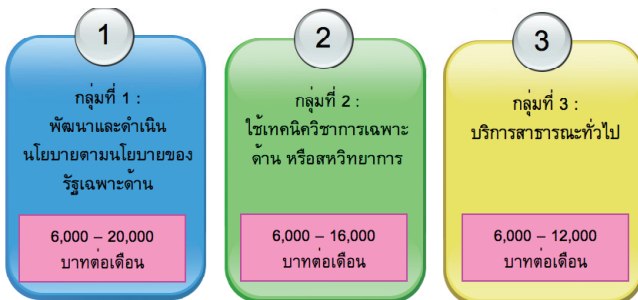

บทที่ 6 ประโยชน์ตอบแทนของคณะกรรมการ องค์การมหาชน

ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งคณะกรรมการองค์การมหาชนนั้น นับว่าเป็นผู้ที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เพราะได้อุทิศตนและมีความเสียสละเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ ประชาชน และสังคมโดยส่วนรวม เนื่องจากจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่มีในการกำกับหรือกำหนดทิศทางขององค์การมหาชน ให้มีการกำกับดูแลองค์การที่ดี มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถบรรลุเป้าหมายของการจัดตั้งองค์การได้ ซึ่งคณะกรรมการองค์การมหาชนจะได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการดำรงตำแหน่ง คือ “เบี้ยประชุม” ตามจำนวนครั้งที่ได้เข้าประชุมเท่านั้น ส่วนผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ จะได้รับเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปปฏิบัติงานขององค์การมหาชน เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะในการเดินทาง ซึ่งการคำนวณอัตราค่าใช้จ่าย จะใช้อัตราที่ราชการกำหนดสำหรับตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง ส่วนอนุกรรมการจะได้รับในอัตราที่ราชการกำหนดสำหรับตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้น โดยเป็นการเบิกจ่ายตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง

อัตราเบี้ยประชุมนั้น รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งจะเป็นผู้พิจารณากำหนด โดยเป็นไปตามการจัดกลุ่มขององค์การมหาชน แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดอัตราเบี้ยประชุมของคณะกรรมการ ดังนี้

	อัตราค่าเบี้ยประชุมต่อเดือน
กรรมการ	6,000 – 20,000 บาท ตามการจัดกลุ่มขององค์การมหาชน
ประธานกรรมการ	ได้รับในอัตราสูงกว่ากรรมการร้อยละ 25
อนุกรรมการ	กำหนดโดยคณะกรรมการ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของอัตราที่กรรมการได้รับ
ประธานอนุกรรมการ	ได้รับในอัตราสูงกว่าอนุกรรมการร้อยละ 25
ที่ปรึกษา	กำหนดโดยคณะกรรมการ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินอัตราที่กรรมการได้รับ
ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่	ไม่ได้รับเบี้ยประชุม

ข้อควรทราบ

ในการจ่ายค่าเบี้ยประชมนั้น จะเหมาะจ่ายเป็นรายเดือน เฉพาะเดือนที่มีการประชุมและจ่ายให้ เฉพาะกรรมการที่เข้าร่วม ประชุมด้วยเท่านั้น ในส่วนของอนุกรรมการตรวจสอบ จะได้รับ เบี้ยประชุมและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นในอัตราเดียวกับ คณะอนุกรรมการ